

Gyöngyösi Fekete Róza, színésznő, sz. 1863-ban, Dorozsmán. Színpadra lépett 1880-ban, Erdélyi Mariettánál.

Gyöngyösi színészet. Gyöngyös városának már az 1700-ik év végén volt színpadja. A jezsuiták ugyanis itt is kultiválták az iskolai drámákat. Az első magyar színigazgató, Kelemen László 1801. aug. havában járt itt társulatával. 1812-ben ismét felkereste egy színtársulat a várost, miről így szól egy levéltári jegyzék: »Az itt lévő Jádó társaság egy játék darabot a végre jádzott itt, hogy a nézőktől beszédett pénz az házi szegények közt osztasson fel, a beszédett summa teszen 33 ftokat.« 1822-ben újra jönnek ide magyar színészek. 1835. jún. havában (Baldácsy-termében) Kilenyi Dávid kap játszási engedélyt; tagjai között volt: Hetényi József, Latabár Endre, Török, Hetényiné, Széppataky Johanna, Klára leányasszony stb. 1837-ben Pály Elek az igazgató. 1839-ben műkedvelők is játszanak. 1858-ban Nyíry György jön be a városba. Itt működő igazgatók voltak még: Abday Sándor, Balla Károly, Demjén Mihály, Erdélyi Sándor, Hubay Gusztáv, Keszy József, Kőszeghy Endre, Aradi Gerő (1867-ben), Miklóssy Gyula (1875), Balassa Károly (1882), Komlósi József (1885.). Újabb időkben Marházy Miklós, Heltai Hugó, Farkas Mihály és Miklóssy Gábor. 1929-ben a város Deák Lőrinc színigazgató színikerületéhez tartozik. Az előadásokat a Vigadó helyiségében tartják, ezt megelőzőleg a Hungária-szállóban volt felállítva a színpad. A színiidény leginkább négy hetes, de előfordul, hogy a színtársulat hosszabb ideig is tartózkodik a városban. A társulatot fűtőanyaggal és kedvezményes villanyvilágítással támogatja a hatóság. A színügyi bizottság elnöke a polgármester, tagjai hivatalból (1930): Orosz Ernő h. polgármester, dr. Bakker Béla főügyész, Barna Jenő főszámvévő, dr. Kiss Kálmán és Kiss László polgármesteri titkár. Kültagok: dr. Kossa Lajos, dr. Valkó Sándor, dr. Székely Dezső, dr. Kurcz Jakab, Károly Lajos, Székely Jenő, Zrubka Ferenc, Rosenfeld Emil, Polgár István, Makra Géza, Kozmári János, Havas Pál és Varga Miklós. A színügyek referense: Kiss László polgármesteri tit-

kár. Színikritikusok: Szücs Gyula, dr. Dobsa Ferenc és Hideghi Béla, a Heves-megyei Lapok munkatársai.

Gyöngyösi János (petényi, ifjabb), a kir. helytartótanács számvivő hivatalnok. 1805-ben a nagyenyedi ev. ref. főiskolában tógás diák volt. Munkája: »Hazafiúi Nefelejts«, »meljet a' Sz. Fehérvári Nemzeti Nemes Színtársulat Társaságának, midőn az harmadszori Budán és Pesten esett megjelenése után Juniusnak 14-én Elhatároztatásának Főheljére vizszatérni szándékozna, barátságos Tiszteletére ajánl...« Pest, 1820. (Költemény.)

Gyöngyösy Emma, színésznő, színpályára lépett 1871-ben.

Gyöngyösy Erzsí, színésznő, sz. 1883. nov. 15-én, Gyulán. Felsőbb leányiskolát, majd az Országos Színészakadémiát végezte. 1904-ben Krecsányi Ignác budapesti színházához szerződött előbb, onnan Kövessy Alberthez ment Pécsre, drámai primadonnának. Ezután férjhezment s tíz évig nem játszott. Később a Víg-színházhoz szerződött (1923. jan. 1.) 1928-ban a Belvárosi Színház tagja volt. Főbb szerepei: Bannayné (Rang és mód), Nagyasszony (Obsitos), Nagymama (címszerep) stb.

Gyöngyösy László, író, sz. 1861. ápr. 13-án, Ungvárott, megh. 1923. febr. havában, Budapesten. Gy. István régi jeles költőnk családjából származik. Egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. 1882—1886-ig a »Pesti Hirlap« munkatársa volt. Azután a tanári pályára lépett. »Az igazi« c. népdramáját bemutatták a kolozsvári Nemzeti Színházban. Megírta Arany János életrajzát.

Gyöngyösy Teréz, színésznő, sz. 1890. márc. 15. Aradon. Színpadra lépett 1912. szept. havában.

Gyöngyössy János, miniszteri tanácsos »Elszöktettek« c. 1 felvonásos vígjátékát 1872. januárjában Szabadkán — tetszés mellett adták elő. Neje: Gyöngyössy Jánosné, színésznő. (Lásd: Mátray Laura.)